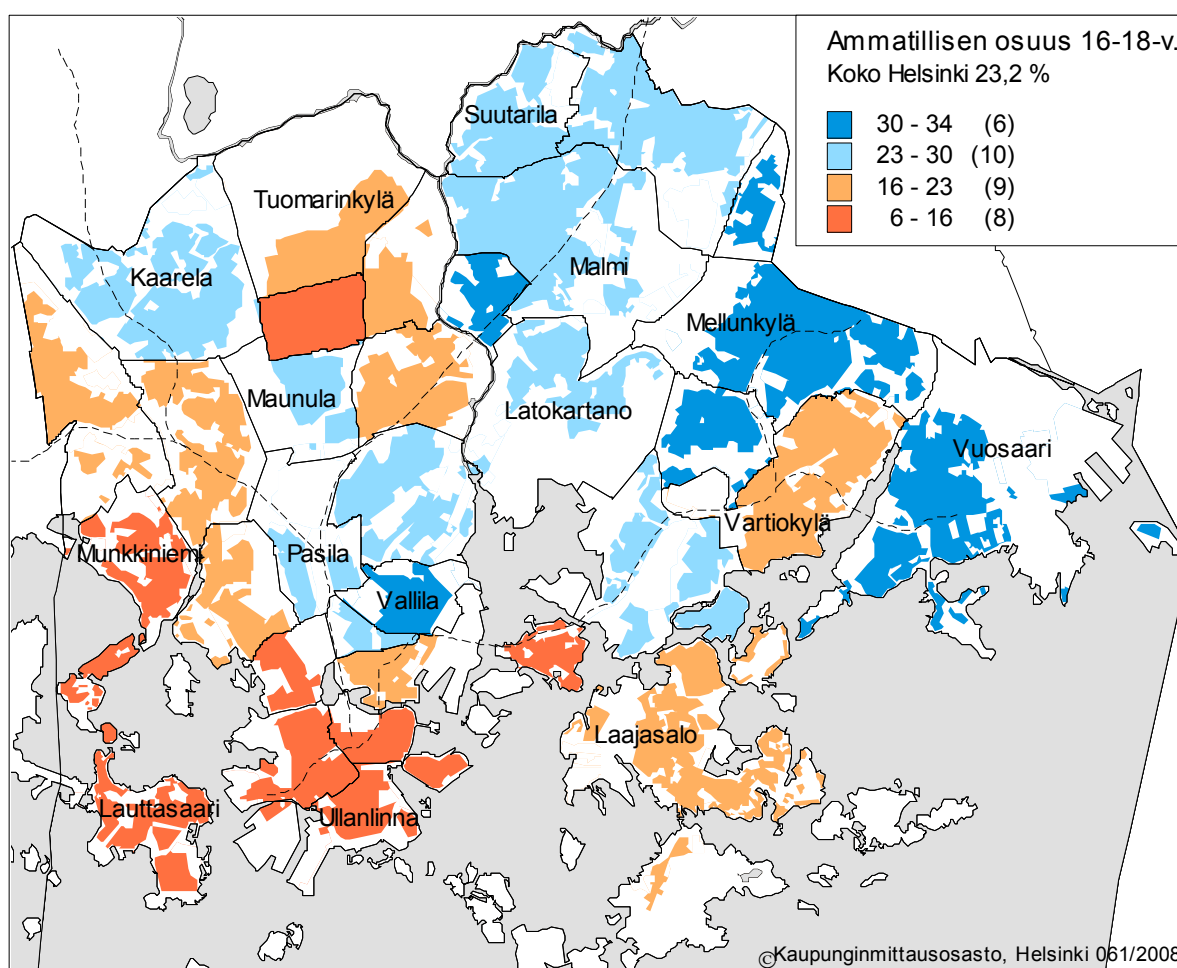

Nuorten koulutus Helsingissä

Sisällysluettelo

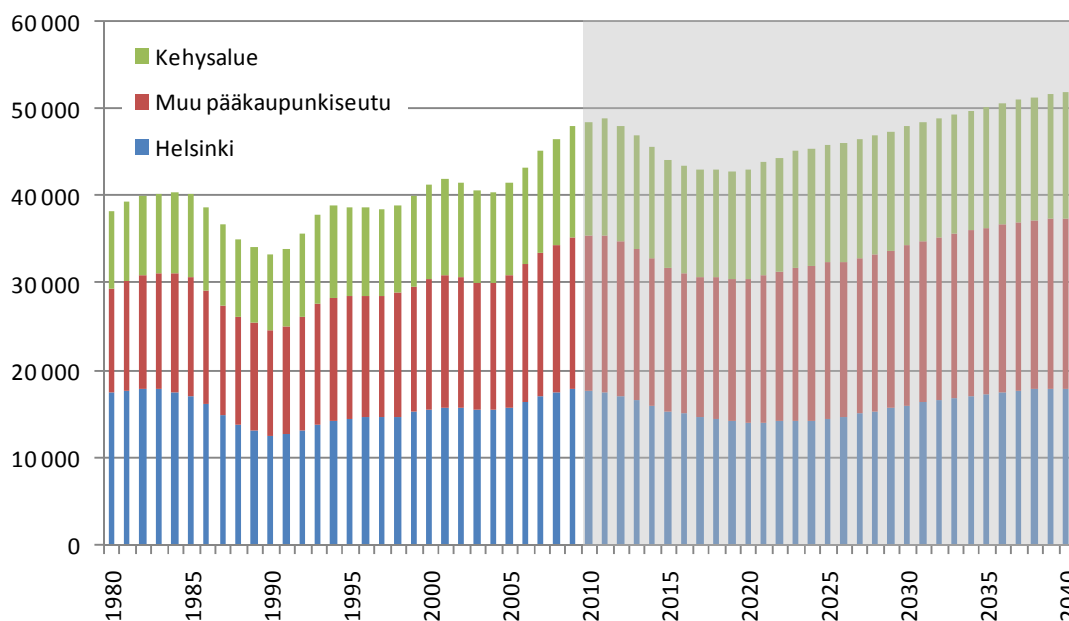
Nuorten ikäluokan määrä Helsingissä ja sen seudulla	2
Sijoittuminen koulutukseen peruskoulun jälkeen.....	2
Opiskelijamäärät toisella asteella.....	5
Lukiokoulutus	6
Ammatillinen koulutus	9
Oppisopimuskoulutus.....	11
Koulutuksen keskeyttäminen	13
Nuorten osallistuvuus koulutukseen.....	14
Nuorten koulutustaso.....	19

Nuorten ikäluokan määrä Helsingissä ja sen seudulla

Helsingissä oli vuoden 2009 alussa 17 921 16–18-vuotiasta nuorta, pääkaupunkiseudulla heitä oli 35 356 ja Helsingin seudulla 48 025. Nuorten määrä on kasvanut voimakkaasti koko Helsingin seudulla viime viiden vuoden aikana, kasvun odotetaan jatkuvan vielä pari vuotta etenkin kehyskunnissa. Tulevan kymmenen vuoden aikana nuorten määrän odotetaan kuitenkin laskevan Helsingissä ja muualla pääkaupunkiseudulla, ja hitaammin ja lyhytaikaisemmin myös kehyskunnissa. Kehyskuntien nuorten määrä näkyy myös Helsingin koulustoitiminnassa, koska seudulta on opiskelijavirtaa Helsinkiin.

Koko maassa nuorisoiäluokkien ennustetaan pienevän, jolloin Helsingin osuus koko maan 16–18-vuotiaista pysyy melko tasaisessa vajaan kymmenesosassa, mutta koko Helsingin seudun merkitys tulee kasvamaan. Tällä hetkellä 23 % Suomen 16–18-vuotiaista asuu Helsingin seudulla, vuonna 2040 osuuden arvioidaan olevan jo 28 %.

Kuva 1. Helsingin seudun 16–18-vuotiaan väestön määrän kehitys 1980–2009 sekä ennuste vuoteen 2040

Lähde: Tilastokeskus, väestöennuste Helsingin kaupungin tietokeskus

Sijoittuminen koulutukseen peruskoulun jälkeen

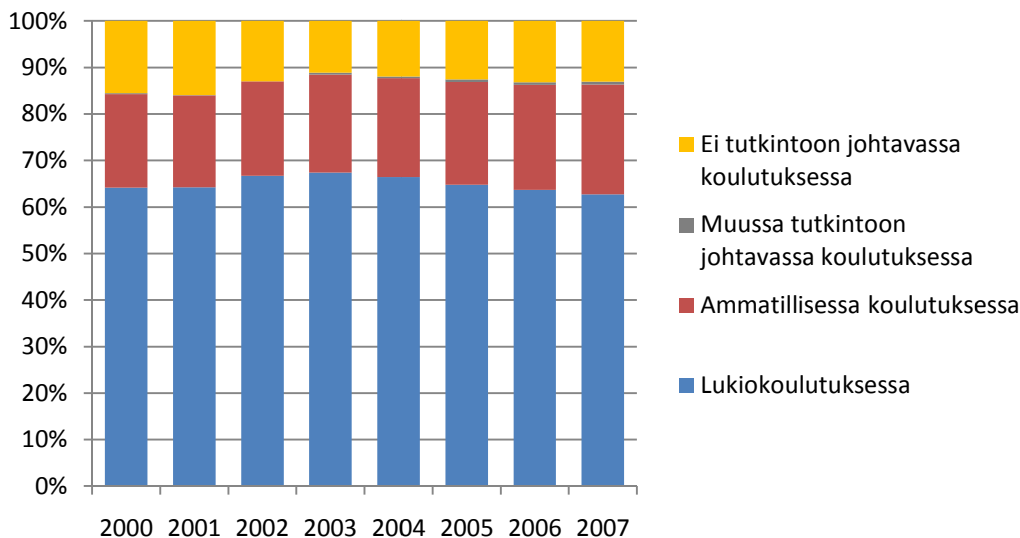
Peruskoulun päättymisen jälkeinen aika on nuorelle todellinen valintakohta elämässä; lähteäkö lukioon vai ammatilliseen, mille alalle, mitä tulen tekemään työkseni? Peruskoulun ja toisen asteen välinen siirtymä onkin nuorille ratkaisu, joka vaikuttaa pitkälle tulevaan koulutusuraan ja työelämään. Tuo siirtymäaika on myös riski, jos koulutuspaikkaa ei löydy tai se ei ole mieluista. Peruskoulun jälkeen ilman koulutuspaikkaa jääneiden tilanne on altis syrjäytymiselle.

Helsingiläiset nuoret valitsevat koko maata useammin peruskoulun jälkeen lukiokoulutuksen ja selkeästi vähemmän ammatillisen koulutuksen. Vuonna 2007 Helsingissä peruskoulun päättäneistä 5 580 nuoresta 63 % siirtyi samana vuonna lukiokoulutukseen ja 24 % ammatilliseen koulutukseen. Koko maan peruskoululaisista 54 % siirtyi suoraan lukioon ja Uudenmaan peruskoululaisista 65 %. Helsingissä ammatilliseen jatkavien osuus on viime vuosina kasvanut, mutta on edelleen varsin pieni muuhun maahan verrattuna; vuoden 2007 peruskoululaisista suoraan ammatilliseen siirtyi koko maassa 45 % ja Uudellamaalla 35 %.

13 % Helsingissä vuonna 2007 peruskoulun päättäneistä ei siirtynyt tutkintoon johtavaan koulutukseen samana vuonna. Koulutuksen ulkopuolisten osuus on selkeästi suurempi kuin koko maassa ja muissa suurissa kaupungeissa Vantaata lukuun ottamatta. Osittain Helsingin heikko suoraan tutkintoon johtava koulutukseen siirtyvien osuus johtuu runsaasta yhteishaun ulkopuolisesta koulutuksesta sekä lyhyiden tutkintoon johtamattomien koulutusten runsaudesta. Tällaista tutkintoon johtamatonta koulutusta ovat mm. peruskoulun 10-luokat, talouskoulu ja maahanmuuttajien valmentavat koulutukset.

Peruskoulusta 10-luokalle siirtyneet jatkavat 10-luokan jälkeen jatko-opintoihin yhdeksäsluokkalaisia heikommin. Vuosina 2005–2007 helsinkiläisistä 10-luokan käyneistä ja yhteishakuun osallistuneista keskimäärin 81 % jatkoi opiskeluaan 10-luokan päättymistä seuraavana syksynä. Tilanne on vastaava koko maassakin, jossa samaan aikaan 10-luokan päättäneistä jatkoi opiskelua 84 %.

Kuva 2. Helsingissä peruskoulun päättäneiden jatko-opintotilanne peruskoulun päättövuo- den lopussa

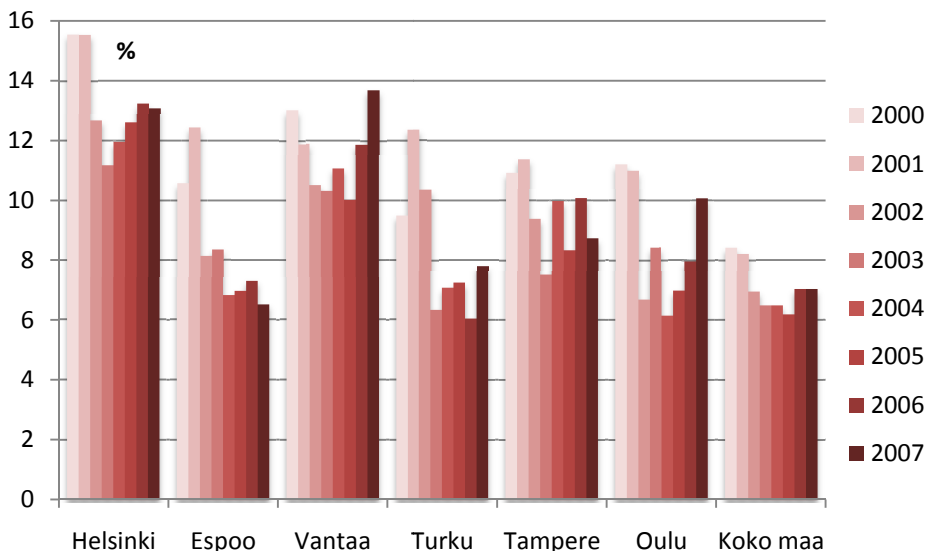

Tiedot peruskoulun päättäneistä perustuvat Opetushallituksen toisen asteen yhteishakurekisterin tietoihin. Aineistosta on poistettu peruskouluasteen erityiskoulu sekä sellaiset peruskoulut, joiden viiden vuoden opiskelijamäärä on ollut enintään 25.

Lähde: Sijoittumispalvelu, Tilastokeskus

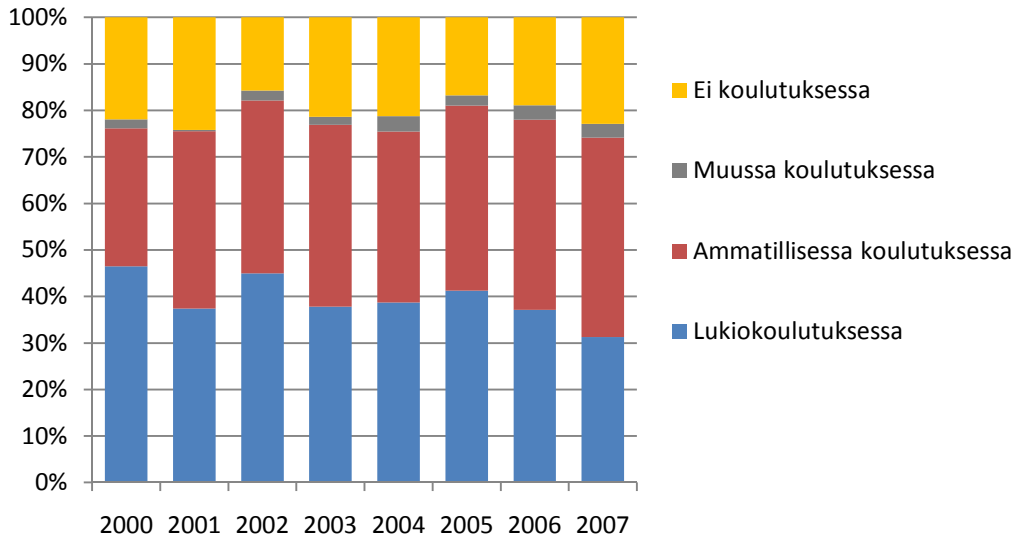
Kuva 3. Peruskoulun vuosina 2000–2007 päättäneet, jotka eivät jatkaneet tutkintoon johtavaan koulutukseen peruskoulun päättövuo- nna, suurten kaupunkien vertailu

Osuus kaikista peruskoulun päättäneistä vuosittain %

Lähde: Sijoittumispalvelu, Tilastokeskus

Kuva 4. Yhteishaussa mukana olleiden helsinkiläisten 10-luokkalaisten sijoittuminen opiskelemaan yhteishakuvuoden lopussa

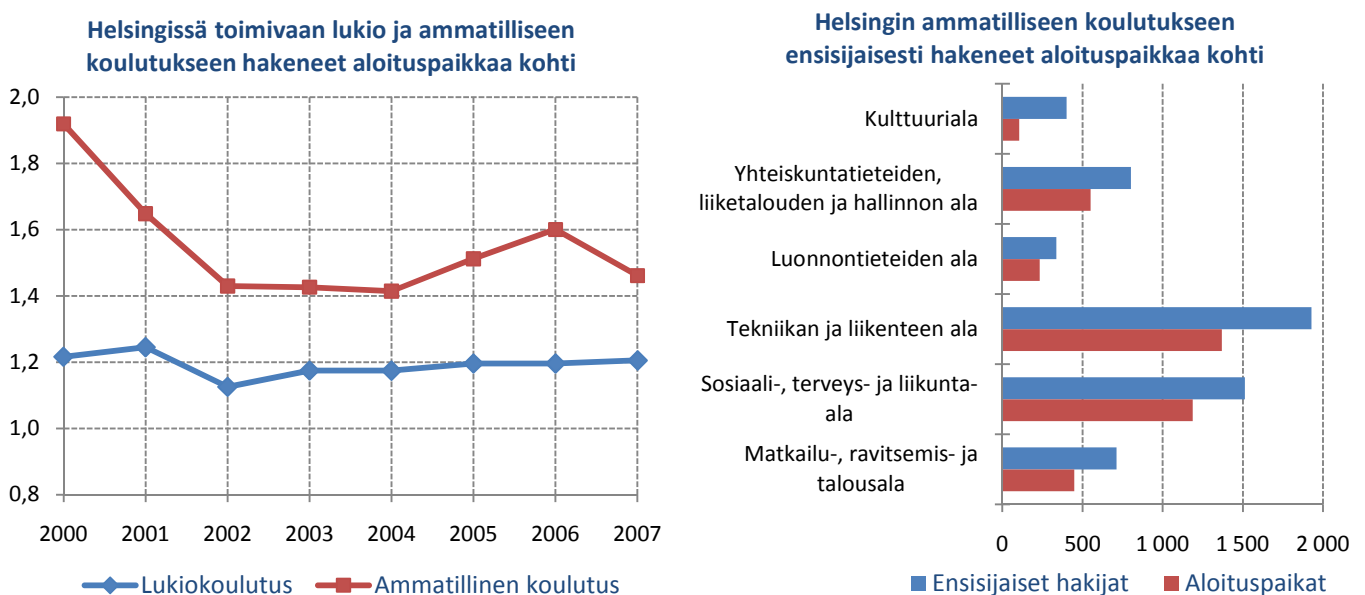

Lähde: Tilastokeskus

Helsingin lukiokoulutuksen aloituspaikkamäärä ja hakijoiden määrä on pysynyt hyvin tasaisena 2000-luvun aikana. Aloituspaikkojen määrä on kasvanut vajaa kuusi prosenttia vuosina 2000–2007 ja ensisijaisten hakijoiden määrä vajaa viisi prosenttia. Hakijoita on ollut melko tasaisesti 1,2 lukion aloituspaikkaa kohti koko 2000-luvun.

Ammatillisen koulutuksen aloituspaikkojen määrä nousi 2000-luvun alussa ja uudelleen 2000-luvun loppupuolella. Ensisijaisten hakijoiden määrä on vaihdellut vuosittain, hakijoita oli 1,5 aloituspaikka kohti vuonna 2007. Eniten ensisijaisia hakijoita on ammatillisessa koulutuksessa ollut tekniikan ja liikenteen alalle sekä sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalle, joissa on myös eniten aloituspaikkoja. Vaikeinta sisäänpääsy on ollut kulttuurialalla, jossa oli 3,8 hakijaa jokaista aloituspaikkaa kohti vuonna 2007.

Kuva 5. Helsingissä toimivaan lukio tai ammatillisen koulutuksen ensisijaiset hakijat aloituspaikkaa kohti 2000–2007 sekä ammatillinen koulutusaloittain vuonna 2007

Tilastoon on yhdistetty kaksi yhteishaun hakukierrosta, syksyn ja kevään haku. Tilasto perustuu henkilökohtaiseen tietoon ja jokainen hakija on tilastossa vain yhden kerran vaikka olisi hakenut molemmissa haussa. Ensisijaisesti hakeneilla tarkoitetaan kyseisen hakutoiveen yhteishaun hakulomakkeelle ensimmäiseksi hakutoiveekseen laittaneita. Ensisijaisesti hakeneiden määrä on sama kuin yhteishaussa esitettyjen hakemusten määrä. Hakeneiden määrissä ovat mukana virallisena hakuajankana hakeneet ja jälkivalinnassa hakeneet. Aloituspaikat ovat koulutuksen järjestäjän tai oppilaitoksen ylläpitäjän päätösten mukaiset aloituspaikat. Lähde: Opetushallituksen yhteishakujärjestelmien rekisterit, Wera-raportointipalvelu, opetushallitus

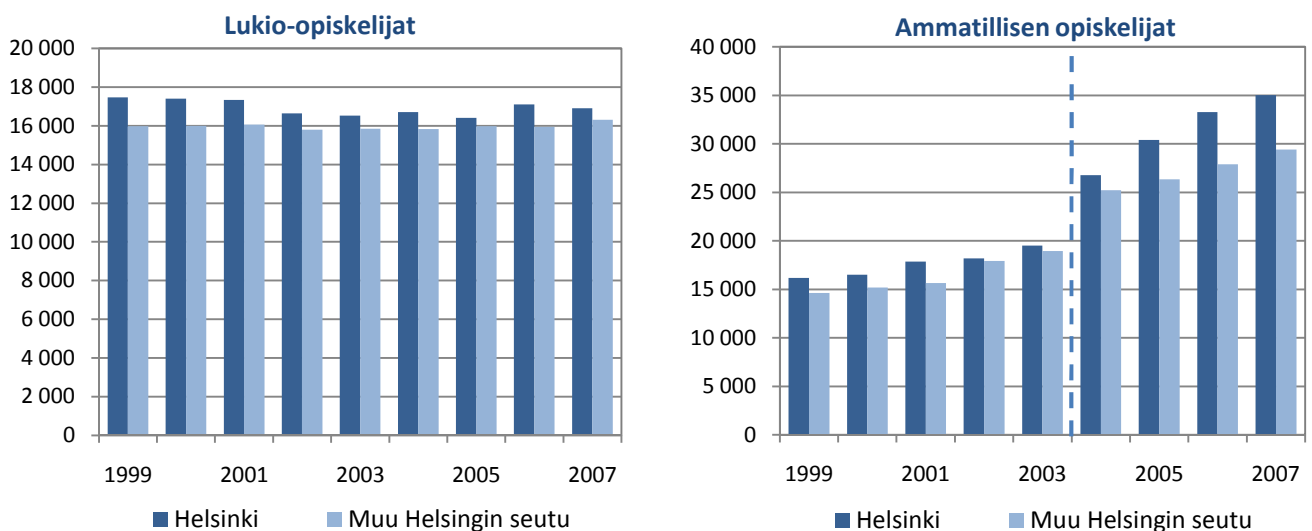
Opiskelijamäärät toisella asteella

Helsingissä opiskelevien lukiolaisten kokonaismäärä on hieman pienentynyt viime kymmenen vuoden aikana, vuoden 2007 syksyllä Helsingissä opiskeli 16 909. Koko maassa lukiolaisten määrä laski 12 % vuosina 1999–2007, Helsingissä 3 %, mutta muualla Helsingin seudulla lukiolaisten määrä kasvoi kahdella prosentilla.

Ammatillisen toisen asteen opiskelijoiden määrä on kasvanut nopeasti viime vuosina, vuonna 2007 Helsingissä opiskeli 35 000 ammatillista alaa, kasvua opiskelijamäärässä on 31 % vuodesta 2004. Muualla Helsingin seudulla opiskelijoiden määrän kasvu on ollut hillitympää, kasvua on vuosina 2004–2007 ollut 17 %. Koko maassa samalla ajalla kasvua oli 15 %.

Helsingissä ammatti- ja erikoisammattitutkintoihin tähtäävien lisäkoulutuksien opiskelijamäärät ovat kasvaneet perustutkinto-opiskelijamääriä enemmän. Vuosina 2005–2007 perustutkintoa suorittavien opiskelijoiden määrä kasvoi 4 % ja lisätutkintoa suorittavien 12 %. Koko maassa lisätutkintoa suorittavien määrä kasvoi vielä nopeammin; 14 prosenttia, mutta muualla Helsingin seudulla lisätutkintoa suorittavien määrä taas laski 9 prosenttia. Helsingin seudulla perustutkintoa suorittavien määrä kasvoi Helsinkiä enemmän, 7 %.

Kuva 6. Helsingin ja Helsingin seudun lukio- ja ammatillisen koulutuksen opiskelijamäärät 1999–2007

Ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden perusjoukko on muuttunut vuonna 2004, jolloin alettiin tilastoida näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen ja oppisopimuskoulutus opiskelijoita koko kalenterivuodelta, aikaisemmin tiedot ovat 20.9. tilanteesta. Helsingin seutu = 14 kuntaa.
Lähde: Tilastokeskus

Lukiokoulutus

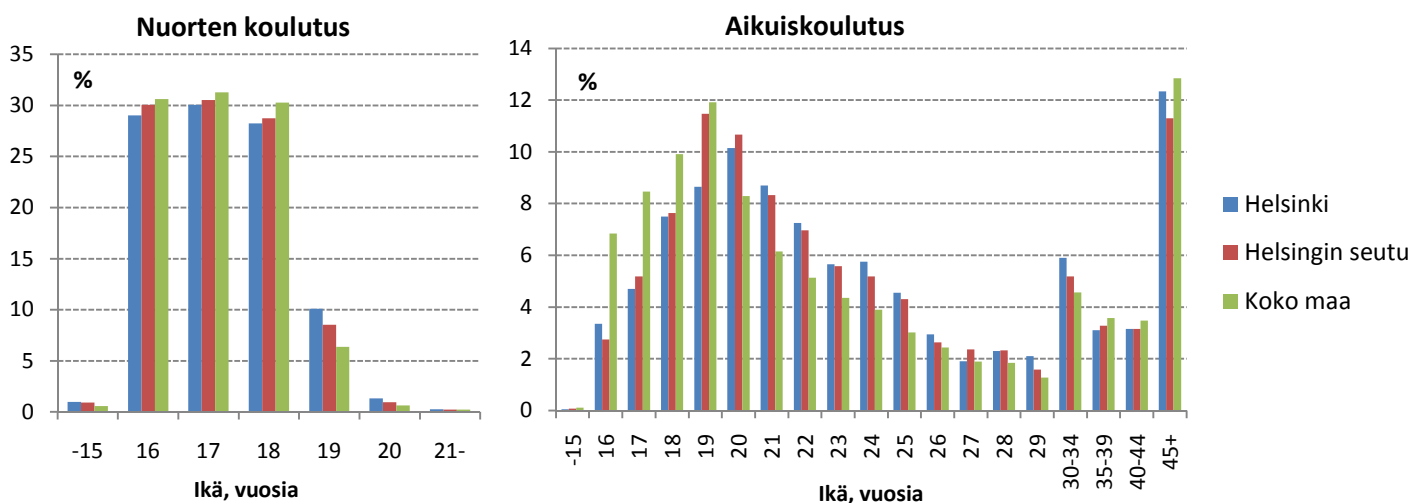
Helsingissä 45 oppilaitosta antaa lukiokoulutusta, näistä kuusi aikuisten opetussuunnitelman mukaista lukio-opetusta. IB- tai Reifeprüfung-tutkintoja voi suorittaa neljässä lukiossa. Yleislukioita Helsingissä on 18 ja painotetuilla linjoilla neljä. Erityistehtävän saaneita lukioita on kymmenen ja muita erikoislukioita kuusi.

Lukioista puolet on kunnan ylläpitämiä, 18 yksityisiä ja 5 valtion kouluja. Suurin lukio on aikuiskoulutusta antava Eiran aikuislukio. Opiskelijamääriltään seuraavaksi suurimmat ovat Mäkelänrinteen lukio, Koillis-Helsingin lukio, Helsingin luonnontiedelukio ja Resson lukio.

Tammikuussa 2009 Helsingin kaupungin ylläpitämässä suomenkielisessä lukiokoulutuksessa oli opiskelijoita 7 190, ja yksityisissä ja valtion lukioissa yhteensä 5 339 opiskelijaa (opetusvirasto). Tilastokeskuksen mukaan kaikessa Helsingin lukiokoulutuksessa oli vuonna 2007 opiskelijoita 16 909, näistä 14 557 opiskelijaa suoritti nuorten opetussuunnitelmaa, 351 IB- tai Reifeprüfung-tutkintoa sekä 2 001 aikuisten opetussuunnitelmaa.

Kaikista lukio-opiskelijoista 54 prosenttia oli alle 18-vuotiaita ja 90 prosenttia alle 20-vuotiaita. Nuorten koulutusohjelmassa lähes kaikki ovat alle 20-vuotiaita. Aikuiskoulutuksena lukiota suoritti 162 alle 18-vuotiasta vuonna 2007. Naisia nuorten koulutuksessa oli 57 prosenttia, mikä oli sama osuus kuin koko maassakin. Aikuiskoulutuksessa miesten osuus oli hieman suurempi.

Kuva 7. Lukiokoulutuksen opiskelijat iän mukaan Helsingissä, seudulla ja koko maassa vuonna 2007

Nuorten koulutus sisältää nuorten opetussuunnitelmaperusteisessa koulutuksessa sekä IB- ja Reifeprüfung-tutkintoon tähtäävässä koulutuksessa olevat opiskelijat. Aikuiskoulutus sisältää aikuisten opetussuunnitelmaperusteisessa koulutuksessa olevat opiskelijat. Lähde: Tilastokeskus

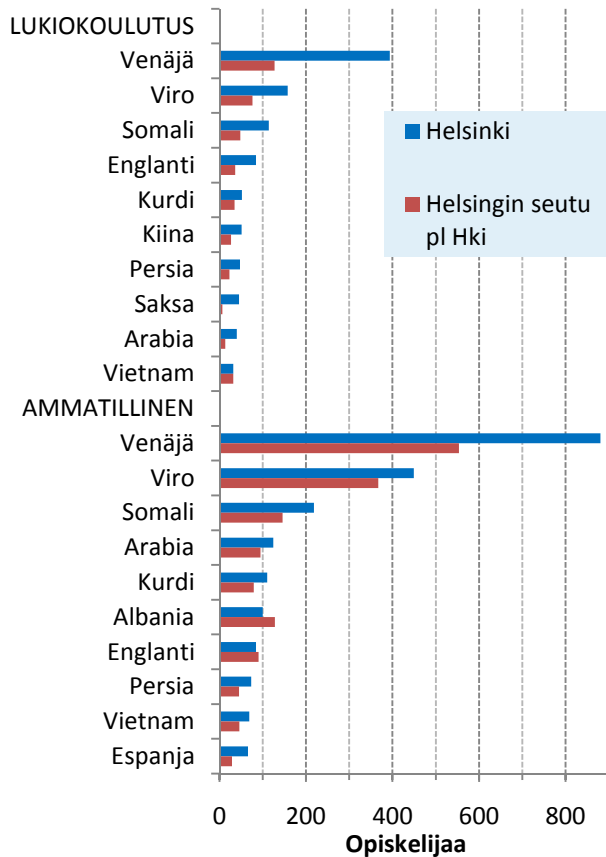
Helsingissä opiskelevista lukiolaisista 86 % oli suomenkielisiä, 7 % ruotsinkielisiä ja 7 % muunkielisiä vuonna 2007. 2000-luvulla lukiokoulutuksessa on kasvanut etenkin muunkielisten opiskelijaosuus, mutta myös hieman ruotsinkielisten osuus. Muunkielistä selkeästi suurin ryhmä on venäjänkieliset, he muodostavat lähes kolmanneksen muunkielisten ryhmästä. Vironkielisiä on yli kymmenesosa ja somalinkielisiä vajaa kymmenesosa.

Ulkopaikkakuntalaisten osuus Helsingin lukioissa oli 22 %, heidän osuutensa on suurin erikoislukioissa. Omistajittain ulkopaikkakuntalaisissa ei ole eroja, valtion ja yksityisten ylläpitämässä lukioissa ulkopaikkakuntalaisten osuus on 21 % ja kunnan ylläpitämässä 23 %. Ruotsinkieliset opiskelijat tulevat muita

kieliryhmiä useammin Helsingin ulkopuolelta lukioon (36 %). Suurin osa ulkopaikkakuntalaisista tulee muista pääkaupunkiseudun kunnista. Kotikunnaltaan helsinkiläisistä 5 % käy lukiota Helsingin ulkopuolella.

Ylioppilastutkinnon suorittaneita oli Helsingissä 4 282 vuonna 2007. Ylioppilastutkinnon suorittaneiden määrä on pysynyt hyvin tasaisena, viime viiden vuoden aikana tutkinnon suorittaneiden määrä on muuttunut alle yhden prosentin verran, koko maassa tutkinnon suorittaneissa on pientä vähennystä. Vuonna 2007 tutkinnon suorittaneiden osuus kolme vuotta aikaisemmin aloittaneiden opiskelijoiden määrästä oli 76 %, Helsingin seudulla se oli 78 % ja koko maassa 83 %.

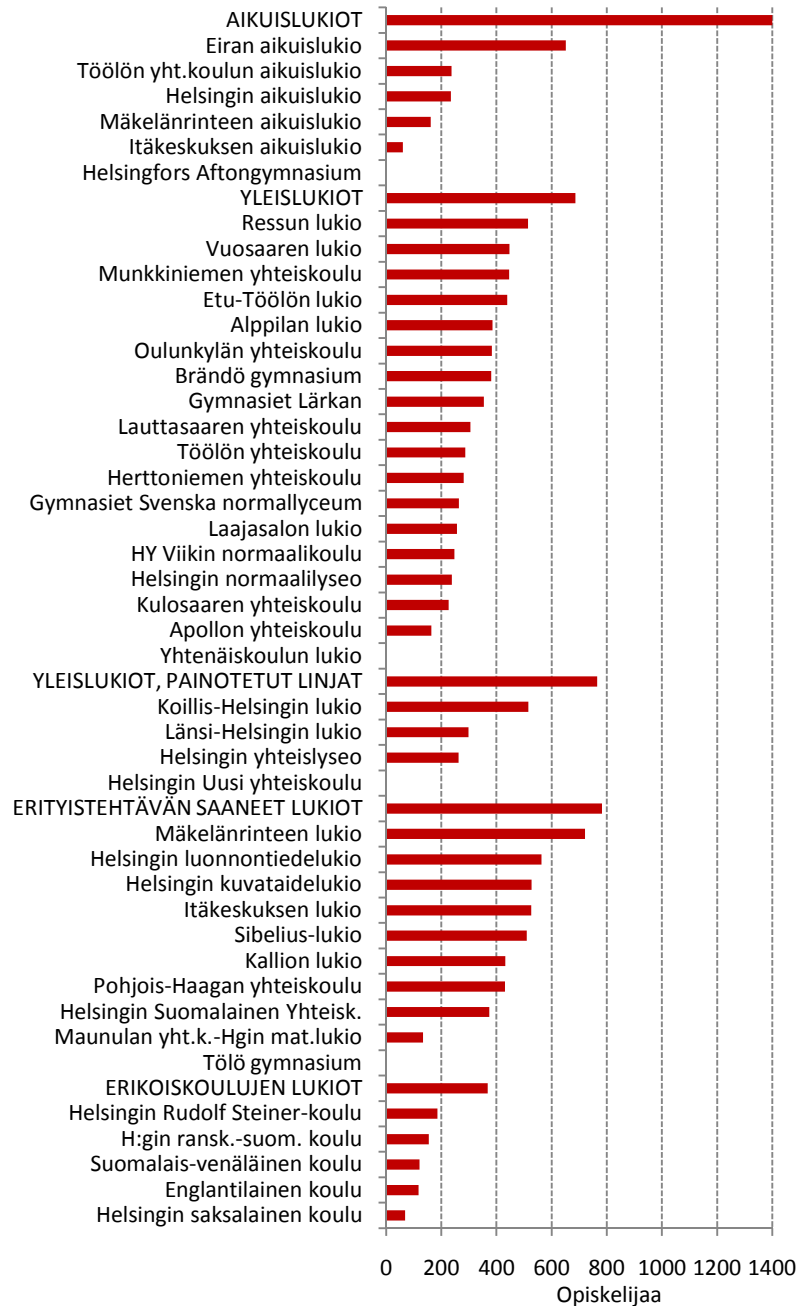
Kuva 8. Toisen asteen koulutuksen suurimmat äidinkieliyhämät suomea ja ruotsia lukuun ottamatta 2007

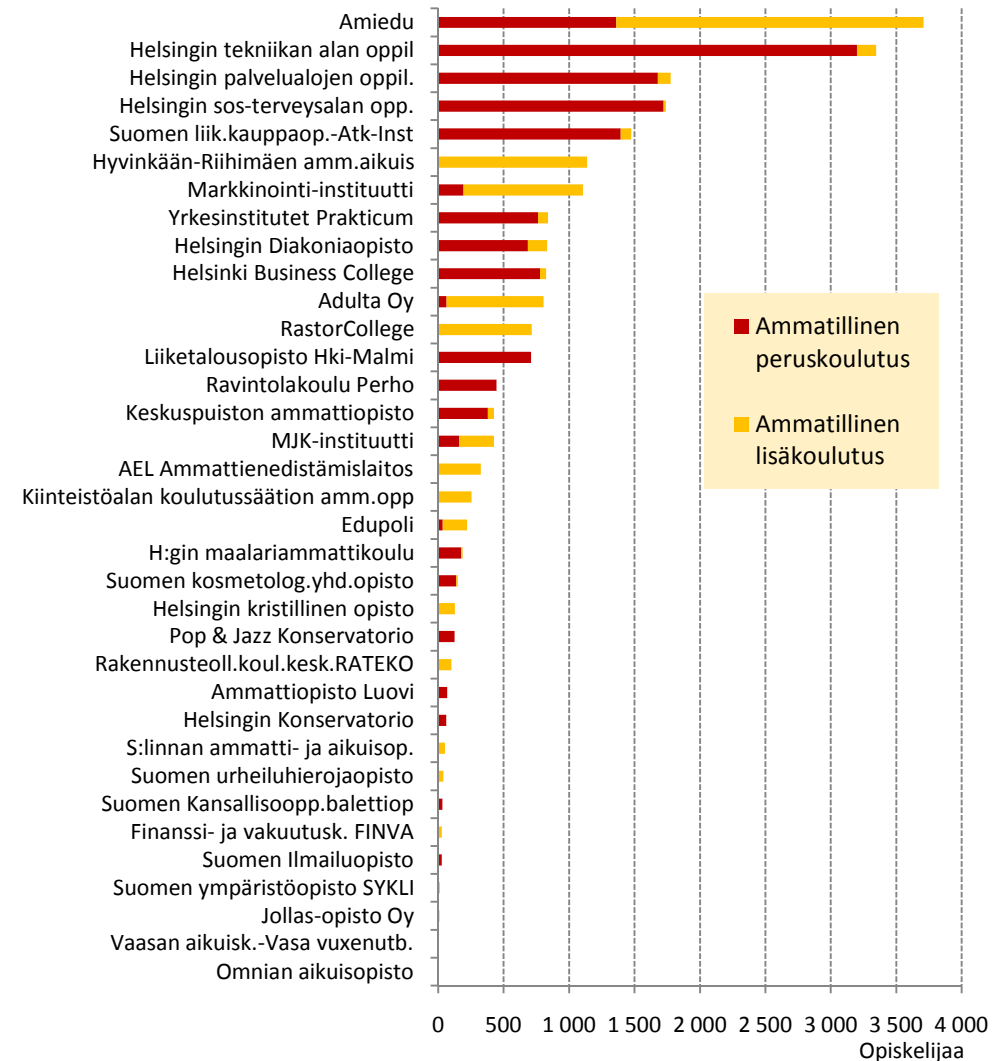
Lähde: Tilastokeskus

Kuva 9. Helsingissä sijaitsevien lukioiden opiskelijamäärät 2007

Kuva 10. Helsingissä sijaitsevien ammatillisten oppilaitosten opiskelijat 2007

Lähde: Tilastokeskus

Ammatillinen koulutus

Helsingissä opiskeli yhteensä 35 027 opiskelijaa ammatillisessa tutkintoon johtavassa koulutuksessa vuonna 2007. Heistä 22 228 opiskeli oppilaitosmuotoisesti ja 12 799 oppisopimuksella. Oppilaitosmuotoisesti opiskelevista 14 187 suoritti perustutkintoon tähtäävää koulutusta ja 8 041 lisäkoulutusta eli ammatti- tai erikoisammattitutkintoon tähtäävää koulutusta. Helsingissä lisäkoulutuksella onkin iso merkitys; 36 % ammatillisen opiskelijoista suorittaa lisäkoulutuksessa, kun koko maan opiskelijoista osuus on 22 %.

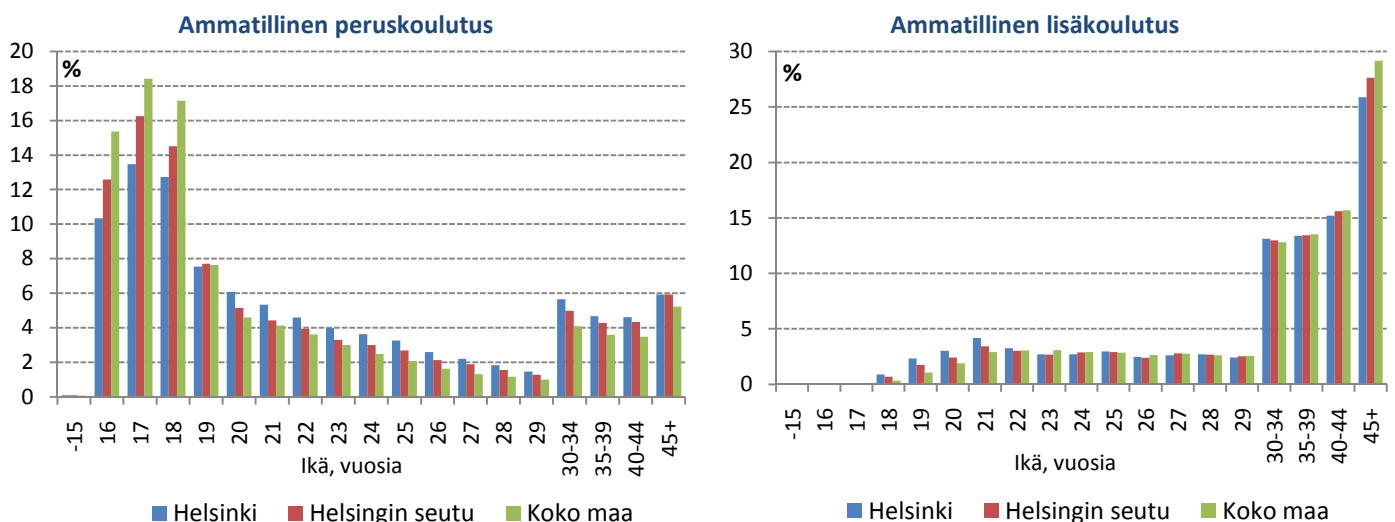
Ammatillista toisen asteen koulutusta antaa Helsingissä 41 ammatillista oppilaitosta, suurin niistä on aikuiskoulutusta antava Amiedu. Nuorten koulutusta antavista kouluista suurin on Helsingin kaupungin tekniikan alan oppilaitos.

Helsingin oppilaitosmuotoisen ammatillisen koulutuksen opiskelijoista puolet on 25-vuotiaita tai vanhempia. Lisäkoulutuksen eli ammatti- tai erikoisammattitutkintoon tähtäävistä opiskelijoista neljä viidestä on täyttänyt 25 vuotta, perustutkintoa opiskelevista kolmannes. Helsingin perustutkintoa opiskelevat ovat ikärakenteeltaan koko maan keskiarvoa ja muita suuria kaupunkia vanhempia. Perustutkinto-opiskelijoista naiset ovat 55 prosentin enemmistönä, mutta lisätutkinto-opiskelijoista naiset ovat 47 prosentin vähemmistönä.

Ammatillisen koulutuksen opiskelijoista äidinkieltään suomenkielisiä oli 88 %, ruotsinkielisiä 4 % ja muunkielisiä 8 %. Muunkielisten opiskelijoiden määrä on kasvanut nopeasti 2000-luvulla, vuonna 2000 heidän osuutensa opiskelijoista oli alle kuusi prosenttia. Myös ruotsinkielisten opiskelijoiden määrä on kasvanut suomenkielisiä nopeammin. Muunkielisistä venäjänkieliset ovat suurin ryhmä, viron ja somali-kielisten ollessa seuraavaksi suurimmat kielet.

Ulkopaikkakuntalaisten osuus perustutkintoa suorittavista oli 34 % vuonna 2007, suurin osa opiskelijoista tuli Helsingin seudun muista kunnista. Lisätutkintoa suorittavista jopa 62 % oli ulkopaikkakuntalaisia. Lisätutkintoa Helsinkiin tullaan suorittamaan enemmän Helsingin seudun ulkopuoleltakin, vuonna 2007 opiskelijoista 22 % tuli muista pääkaupunkiseudun kunnista, 11 % muualta Helsingin seudun kunnista, 11 % muualta Etelä-Suomen läänistä ja 11 % Länsi-Suomen läänistä.

Kuva 11. Ammatillisen koulutuksen opiskelijat iän mukaan Helsingissä, sen seudulla ja koko maassa vuonna 2007

Lähde: Tilastokeskus

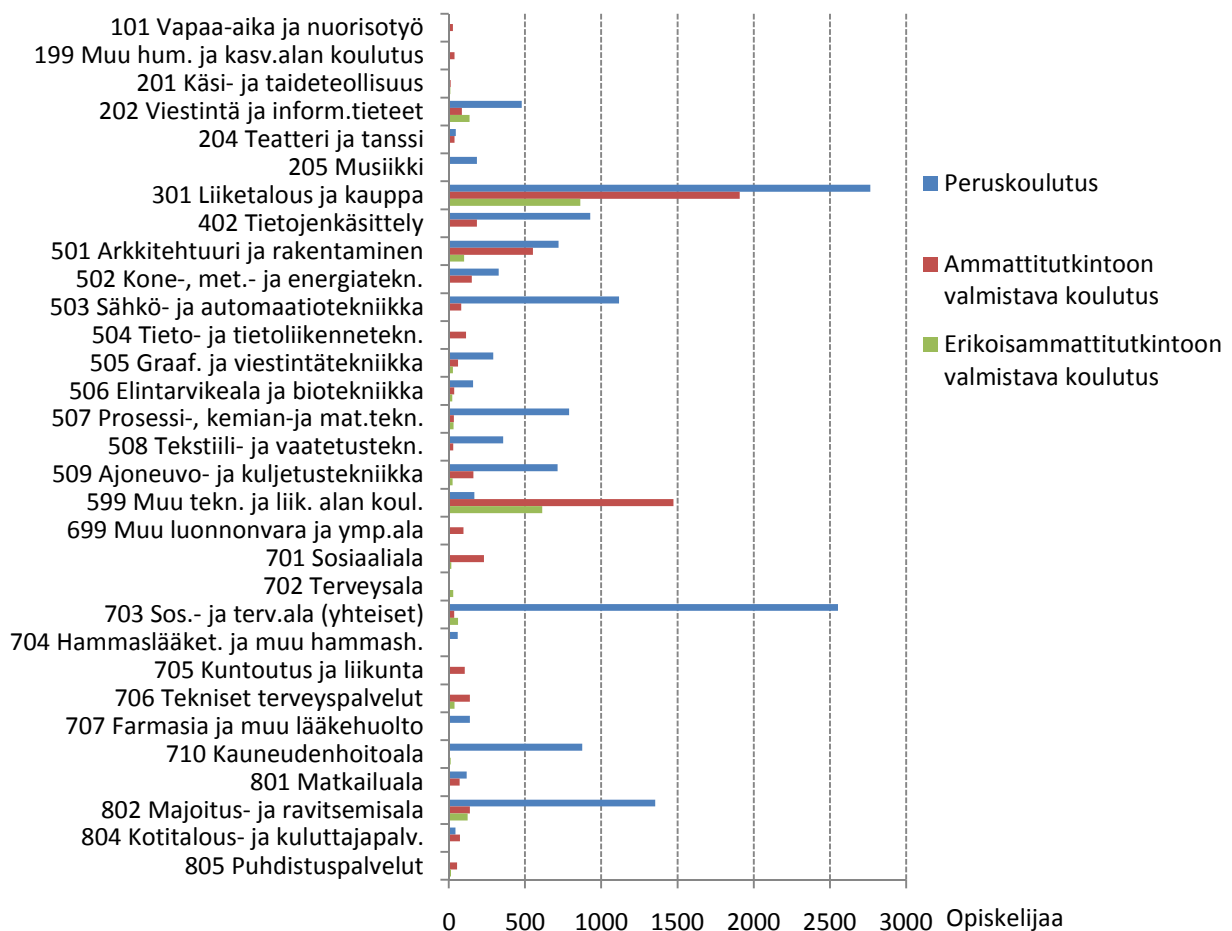
Perustutkintoa suorittavista opiskelijoista eniten opiskeli tekniikan ja liikenteen koulutusalailla, 33 % kaikista opiskelijoista vuonna 2007. Seuraavaksi suurimmilla sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla opiskeli 26 % opiskelijoista ja yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alalla 19 % opiskelijoista. Lisätutkintoa suorittavat opiskelijat ovat keskittyneitä kahdelle koulutusalueelle; 44 % opiskeli tekniikan ja liikenteen alaa ja 34 % yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alaa.

Koko maan ammatillisen koulutuksen koulutusajajakoon verrattuna Helsingissä opiskellaan enemmän yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alaa ja vähemmän tekniikka ja liikenne alaa. Sosiaali- ja terveysalaa opiskellaan Helsingissä koko maan keskiarvoa enemmän perustutkintotasolla, mutta vähemmän lisätutkintoina.

Helsingin ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijamäärä on kasvanut 5,5 % vuosina 2004–2008. Eniten tuona aikana on kasvanut matkailu-, ravitsemis- ja talousala (15 %), tekniikan ja liikenteen ala (11 %) sekä sosiaali- ja terveysala (10 %). Luonnontieteiden alan opiskelijamäärä on laskenut (-29 %) ja yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alan opiskelijamäärä pysynyt lähes samana (2 %).

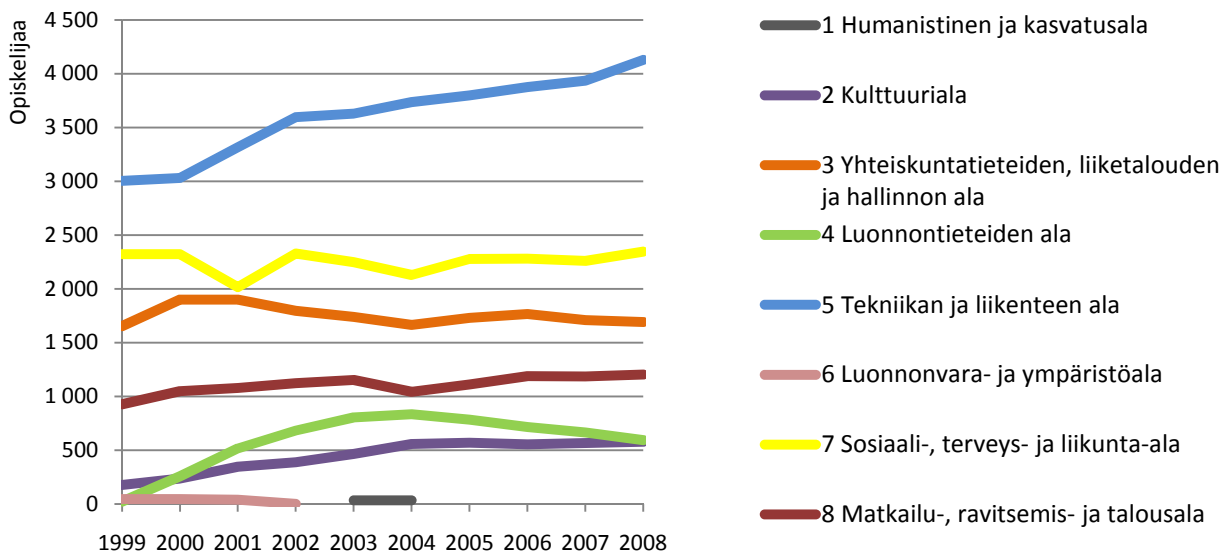
Ammatillisen perustutkinnon suorittaneita oli Helsingissä 3 148 vuonna 2007, ammatti- ja erikoisammattitutkintoja suoritettiin 1 661. 30 % perustutkinnoista suoritettiin tekniikan ja liikenteen alalla ja 28 % sosiaali- ja terveysalalla. Lisätutkinnoista puolet tehtiin yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alalla ja 23 % tekniikan ja liikenteen alalla.

Kuva 12. Helsingin toisen asteen ammatillisen opiskelijat opintoaloittain 2007

Sisältää toisen asteen oppilaitosmuotoisen ammatillisen koulutuksen opiskelijat.

Lähde: Tilastokeskus

Kuva 13. Helsingin ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijamäärät koulutusaloittain vuosina 1999–2008

Sisältää ammatillisen peruskoulutuksen opetussuunnitelmaperusteisen koulutuksen 20.9. oppilaitoksissa kirjoilla olleet opiskelijat ja näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijat kalenterivuoden ajalta vuodesta 2004 lähtien. Vuosina 1999–2003 tiedot ovat oppilaitoksissa kirjoilla olleista ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijoista. Tilastoinnin muutoksista johtuen eri vuodet eivät ole täysin vertailukelpoisia keskenään. Tilastot eivät sisällä oppisopimuskoulutusta. Mukana vain koko tutkintoa suorittavat opiskelijat.

Lähde: Wera-raportointipalvelu, opetushallitus

Taulukko 1. Vuonna 2007 suoritettavat ammatilliset tutkinnot koulutusaloittain

	Perustutkinto			Ammatti- ja erikoisammattitutkinnot		
	Helsinki	Hgin seutu	Koko maa	Helsinki	Hgin seutu	Koko maa
Koulutusalat yhteensä	3 148	6 727	39 060	1 661	2 543	11 917
Humanistinen ja kasvatustieteiden ala	0	125	815	20	28	189
Kulttuuriala	161	423	2 631	55	72	219
Yhteiskuntatiet., liiketalouden ja hallinnon ala	625	1 126	4 059	850	1 064	3 339
Luonnontieteiden ala	195	324	1 613	37	71	203
Tekniikan ja liikenteen ala	936	2 138	14 878	375	846	3 114
Luonnonvara- ja ympäristöala	0	161	2 117	20	37	542
Sos., terveys- ja liikunta-ala	870	1 481	7 495	237	276	2 344
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	340	824	4 712	67	149	1 967
Muu koulutus	21	125	740	0	0	0

Lähde: Tilastokeskus

Oppisopimuskoulutus

Oppisopimuskoulutukseen osallistuneita oli Helsingissä 12 799 vuonna 2007. Heistä 6 072 suoritti perustutkintoa ja 6 727 ammatti- tai erikoisammattitutkintoa. Helsingin oppisopimus-koulutuksen järjestäjistä suurin on Helsingin kaupunki. Muita suuria järjestäjiä ovat MJK-koulutuskeskus ry, Ammatinedistämissätiö sekä Ami-säätiö.

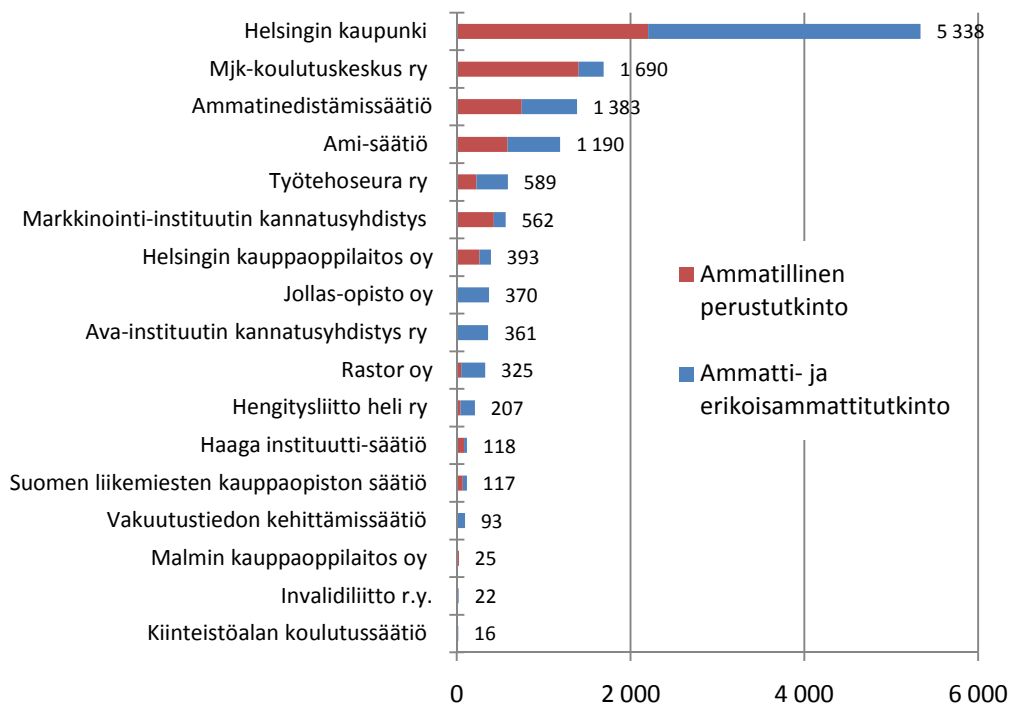
Oppisopimuskoulutuksen suosio on kasvanut jatkuvasti viime vuosina, 2000-luvulla osallistuneiden määrissä on vuosittaista kasvua keskimäärin 15 prosenttia (koko maassa 8 %). Erityisesti on kasvanut

ammattillisten perustutkintojen suorittaminen oppisopimuksella, kasvua perustutkinnon suorittajissa on keskimäärin viidennes vuosittain. Koko maan oppisopimuskoulutuksella perustutkintoa suorittavista yli viidennes opiskelee nykyään Helsingissä, 1990-luvun lopussa Helsingin osuus oli alle kymmenesosa opiskelijoista. Lisätutkintoa oppisopimuksella suorittavista vajaa viidennes opiskeli Helsingissä vuonna 2007. Kun oppilaitosmuotoisesti helsinkiläiset ammatillisen opiskelijat opiskelevat koko maata suhteessa enemmän lisätutkintoja, oppisopimuksella Helsingissä opiskellaan keskimääräistä hieman vähemmän lisätutkintoja.

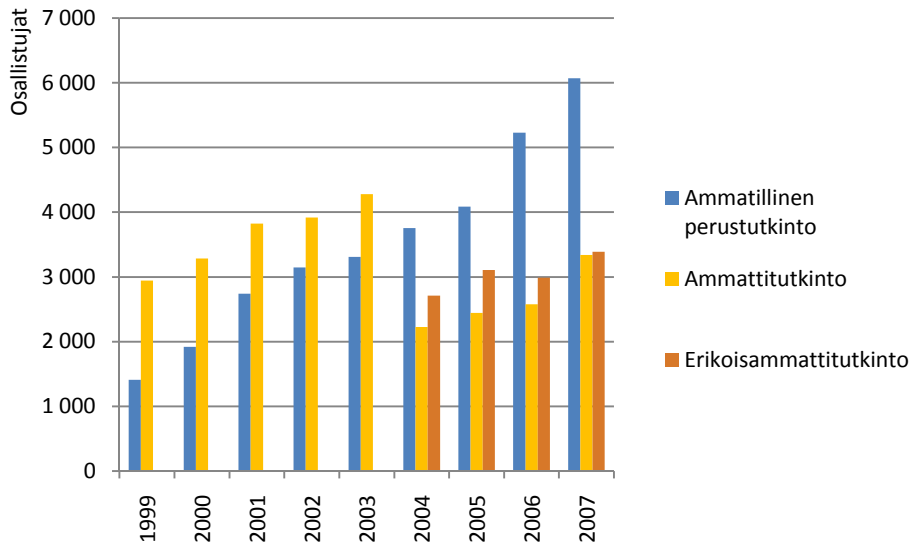
Oppisopimuskoulutuksella ammatillista koulutusta suorittavat ovat iältään muita ammatillisen opiskelijoita vanhempia. Helsingissä perustutkintoa suorittavista kolme prosenttia on alle 20-vuotiaita ja 19 % alle 25-vuotiaita vuonna 2007. Lisätutkintoa oppisopimuksella suorittavista kymmenesosa on alle 25-vuotiaita. Oppisopimusopiskelijoista 92 % oli äidinkieltään suomenkielisiä, 3 % ruotsinkielisiä ja 5 % muunkielisiä. Helsingissä tapahtuvan oppisopimuskoulutuksen opiskelijoista 51 % oli kotikunnaltaan helsinkiläisiä ja lisätutkintoa suorittavista 44 %.

Koulutusaloittain oppisopimusopiskelijat ovat hyvin keskittyneitä; perustutkintoa suorittavista melkein puolet opiskelee yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alalla, vajaa kolmannes tekniikan ja liikenteen alalla, ja yli kymmenesosa sosiaali- ja terveysalaa. Lisätutkintoa suorittavista yli puolet opiskelee yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alaa ja samaten vajaa kolmannes tekniikan ja liikenteen alaa. Kolmanneksi suosituin ala on matkailu-, ravitsemis- ja talousala.

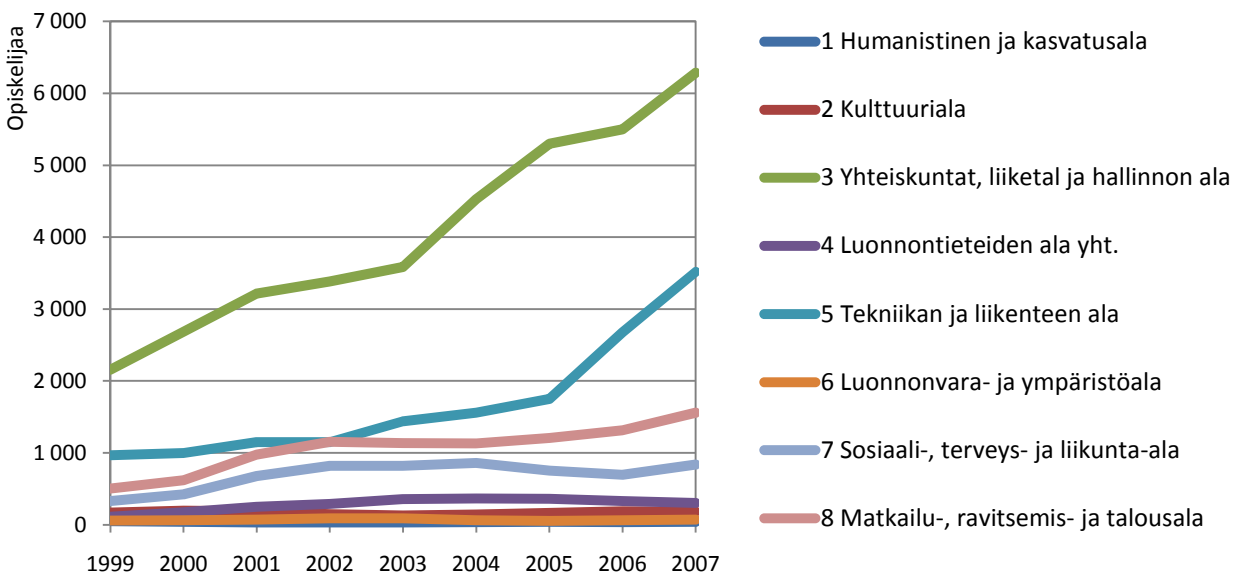
Kuva 14. Oppisopimuskoulutukseen vuonna 2007 osallistuneet koulutuksen järjestäjän ja suoritettavan tutkinnon mukaan

Koulutuksen järjestäjän kotikunta Helsinki. Oppisopimuskoulutukseen osallistuneissa mukana osa- ja koko tutkintoa suorittavat.
Lähde: Wera-raportointipalvelu, opetushallitus

Kuva 15. Helsingissä oppisopimuskoulutukseen osallistuneet 2000-luvulla

Oppisopimuskoulutukseen osallistuneissa on mukana osa- ja koko tutkintoa suorittavat.
Lähde: Wera-raportointipalvelu, opetushallitus

Kuva 16. Helsingissä oppisopimuskoulutuksessa perus- tai lisätutkintoa suorittavat koulutusalan mukaan 1999–2007

Oppisopimuskoulutukseen osallistuneissa on mukana osa- ja koko tutkintoa suorittavat.
Lähde: Wera-raportointipalvelu, opetushallitus

Koulutuksen keskeyttäminen

Helsingin ammatillisen koulutuksen keskeyttäneiden osuus opiskelijoista on laskenut 2000-luvulla. Edelleen kuitenkin koko maahan verrattuna Helsingissä keskeytetään ammatilliset opinnot keskimääräistä useammin. Lukuvuoden 06-07 aikana opiskelijoista 16 % keskeytti opinnot oppilaitoksessaan Helsingissä ja 13 % koko maassa. Osa keskeyttäjästä jatkoi muussa koulutuksessa. Kokonaan tutkintoon johtavan koulutuksen lopetti 11,3 % opiskelijoista Helsingissä ja 9,2 % koko maassa.

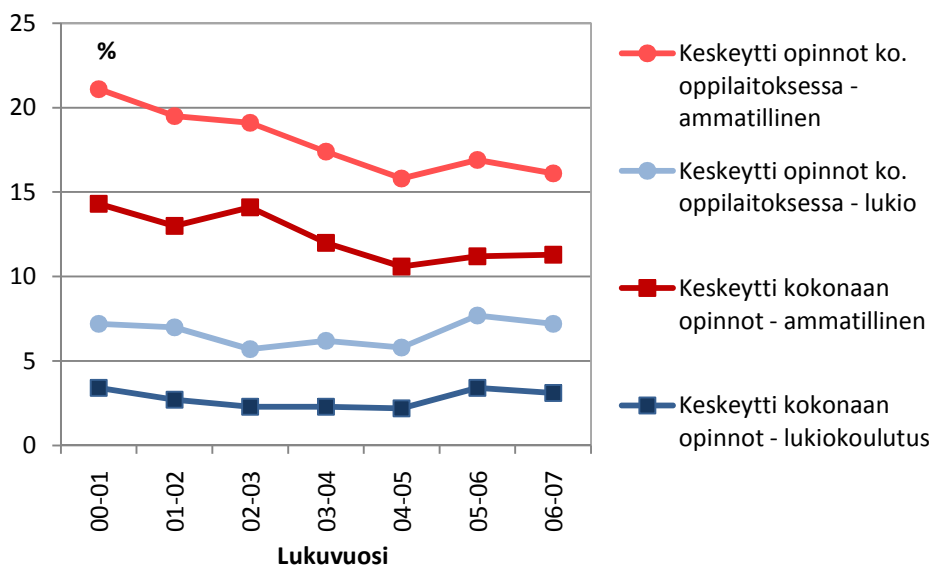
Oppisopimuksella ammatillista koulutusta suorittavat keskeyttävät opintonsa muita ammatillisen opiskelijoita harvemmin. Oppisopimuskoulutukseen osallistuneista on viime kolmen vuoden aikana keskeyttänyt opintonsa vajaa viisi prosenttia. Perustutkintoa opiskelevat keskeyttivät opintonsa useammin (6,5 %) kuin

lisätutkintoa suorittavat (3 %). Koulutusaloittain vertailtuna keskiarvoa enemmän keskeytetään luonnontieteiden alalta sekä yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alalta.

Lukiokoulutuksessa keskeyttäminen on ammatillista harvinaisempaa. Helsingin lukiokoulutuksen keskeyttäneiden osuus on noussut viime parin vuoden aikana. Lukuvuonna 06–07 lukiokoulutuksen oppilaitoksessaan lopetti 7,2 % opiskelijoista. Koko maan keskiarvo oli 5,9 % eli Helsingissä keskeyttäminen oli hieman yleisempää. Osa näistä keskeyttäneistä jatkoi muussa koulutuksessa, kokonaan tutkintoon johtavan koulutuksen ulkopuolelle jäi 3,1 % opiskelijamäärästä kyseisen lukuvuoden aikana. Koko maassa opinnot kokonaan keskeyttäneiden osuus oli 2 %.

Kuva 17. Amatillisen peruskoulutuksen ja lukiokoulutuksen keskeyttäneiden osuus kaikista opiskelijoista Helsingissä 2000-luvulla lukuvuosittain

Keskeyttäneet omassa oppilaitoksessaan sekä keskeyttäneet opinnot kokonaan välillä 21.9–20.9. lukuvuosittain verrattuna opiskelijamäärään 20.9. lukuvuosittain

Perusjoukkona opiskelijat, joiden koulutuskunta on Helsinki.

Lukio-opiskelijat = Lukion koko oppimäärän nuorten koulutuksen opiskelijat.

Amatillisen koulutuksen opiskelijat = Amatillisen toisen asteen perustutkinnon opiskelijat pois lukien näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijat, oppisopimuskoulutuksen opiskelijat, työvoimapolitiittisen koulutuksen opiskelijat, palo-, poliisi- ja vankeinhoidon koulutuksen opiskelijat sekä ammatillisten erityisoppilaitosten opiskelijat.

Lähde: Tilastokeskus

Nuorten osallistuvuus koulutukseen

Koko maan 16–18-vuotiaista puolet opiskeli lukiossa ja 41 % ammatillisessa koulutuksessa vuonna 2007. Nuorista siis 91 % oli näiden koulutuksien piirissä. Koko maan keskiarvoon verrattuna helsinkiläiset nuoret opiskelevat huomattavasti enemmän lukiossa ja vähemmän ammatillisessa, mutta kokonaisuudessa osallistuvuus toisen asteen koulutukseen on selvästi koko maata pienempi. Vuonna 2007 helsinkiläisistä nuorista 61 % opiskeli lukiossa ja 24 % ammatillisessa (oppisopimus mukana), eli 15 % nuorista oli näiden koulutuksien ulkopuolella.

Helsinkiläisten nuorten lukio-osallistuvuus on pysynyt lähes samana, vuonna 2005 lukiokoulutuksessa oli 60 % 16–18-vuotiaista. Osallistuvuus ammatilliseen koulutukseen on kasvanut viime vuosina, vuonna 2005 ammatillisessa koulutuksessa oli 22 % 16–18-vuotiaista. Toisen asteen koulutukseen osallistumattomien

osuus oli kaksi vuotta aikaisemmin 18 % - osallistuvuus on siis noussut koko kaupungin tasolla selvästi, ja kasvu on tullut ammatillisen koulutuksen suuremmasta nuorten osuudesta.

Helsingissä nuorten osallistuminen toisen asteen tutkintoon johtavaan koulutukseen on muita suuria kaupunkeja ja koko maata heikompaa. Pelkän koulutuksesta syrjäytymisen lisäksi syinä tähän ovat mm. Helsingin monipuolinen tutkintoon johtamaton koulutustarjonta, maahanmuuttajien suuri määrä (maahanmuuttajien koulutuspolku käy usein valmentavien koulutuksien kautta) sekä suuri palveluvaltainen työmarkkina-alue, josta kouluttamattomanakin on mahdollisuus saada työtä.

Taulukko 2. 16–18-vuotiaiden nuorten osallistuminen lukio- ja ammatilliseen koulutukseen vuonna 2007

	16–18- vuotiaat yhteensä	heistä opiskelijoita %		
		lukiossa	ammatillisessa	Toisella asteella yhteensä
Koko maa	198 983	49,7	41,0	90,7
Helsinki	17 551	60,9	23,7	84,6
Espoo	8 915	65,1	23,8	88,8
Vantaa	7 534	49,4	36,9	86,4
Tampere	6 547	54,5	36,9	91,5
Turku	5 387	51,3	33,5	84,8
Oulu	4 988	54,3	31,3	85,6

20.9. oppilaitoksissa kirjoilla olevat opiskelijat. Sisältää oppisopimus-opiskelijat, jotka ovat opiskelijoita, joilla on tilastovuonna voimassa oleva oppisopimus.

Lähde: Wera-web-raportointipalvelu, opetushallitus

Suomenkielisistä 16–18-vuotiaista 87 % osallistuu joko lukio tai ammatilliseen peruskoulutukseen, ruotsinkielisistä 91 % ja muun kuin suomen tai ruotsinkielisistä 55 %. Yksi selittävä tekijä muunkielisten selkeästi pienempään osallistuvuuteen ovat maahanmuuttajille suunnatut tutkintoon johtamattomat koulutukset kuten valmentavat ammatilliset koulutukset ja 10-luokat. Tarkasteltaessa vain 17–18-vuotiaita muunkielisten osallistuvuus nousee 61 prosenttiin, ja vastaavasti suomen- ja ruotsinkielisten osuus 89 prosenttiin. Tyttöjen osallistuvuus koulutukseen on korkeampi kaikissa kieliryhmissä.

Nuorten koulutukseen osallistuvuudessa on isoja alueellisia eroja, ja erot ovat ajallisesti olleet melko pysyviä. Tietyillä alueilla, kuten Lauttasaaren, Munkkiniemen, Pakilan ja Kulosaaren alueilla, nuorten osallistuvuus lukiokoulutukseen on korkea. Toisilla, kuten Mellunkylän, Myllypuron ja Jakomäen alueilla, nuorten osallistuminen lukiokoulutukseen on vähäisempää. Ammatilliseen koulutukseen osallistuvuus on korkeinta Vallilan, Pukinmäen, Jakomäen ja Myllypuron nuorilla, sen sijaan Kulosaaren ja Ullanlinnan nuorista harva opiskelee ammatillisessa koulutuksessa.

Alueellisesti sekä lukio että ammatilliseen koulutukseen osallistumattomien osuus on alle 10 % Lauttasaaren, Munkkiniemen, Länsi- ja Itä-Pakilan, Tuomarinkylän sekä Kulosaaren peruspiireissä. Sen sijaan osallistumattomien osuus nousee lähelle 20 % ja sen yli Jakomäen, Mellunkylän, Myllypuron, Latokartanon, Pasilan ja Vallilan peruspiireissä. Jakomäen nuorista 31 % ei osallistu toisen asteen tutkintoon johtavaan koulutukseen. Huomattavaa on, että viime vuosina erot alueiden välillä koulutukseen osallistumisessa ovat ennemminkin kasvaneet kuin pienentyneet.

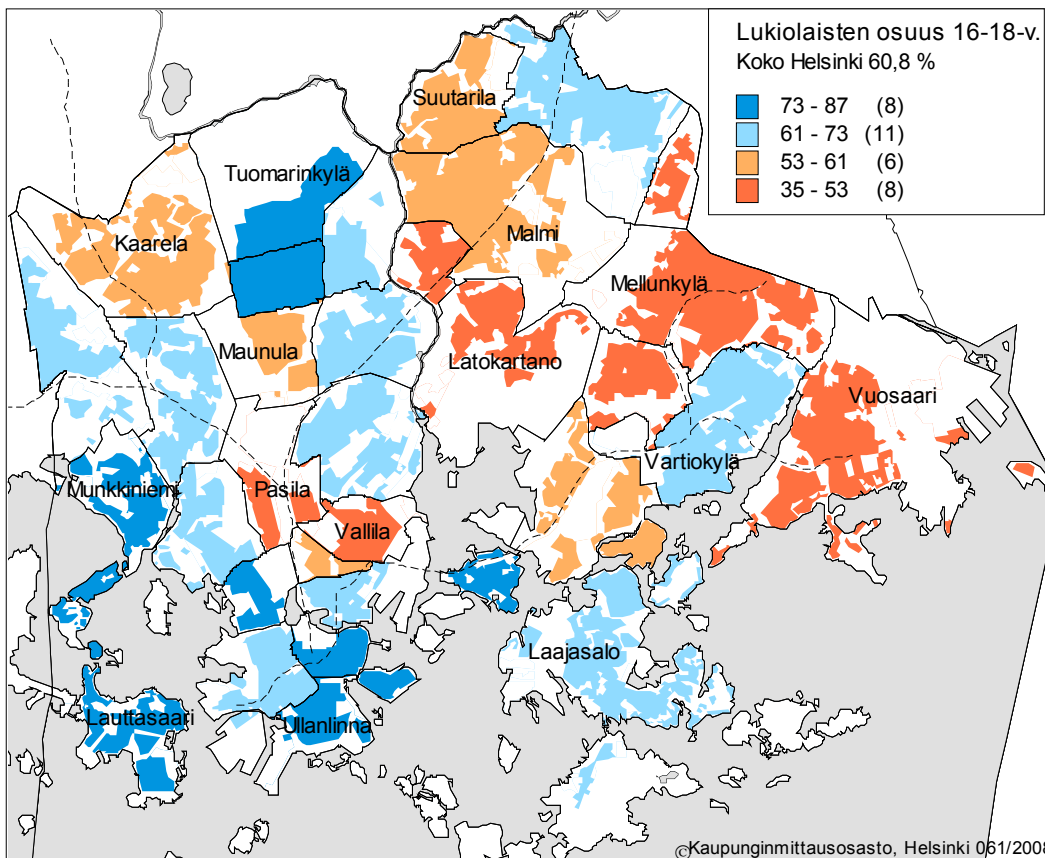

Taulukko 3. Lukiokoulutukseen ja ammatilliseen toisen asteen koulutukseen osallistuvien 16–18-vuotiaiden osuus äidinkielen ja sukupuolen mukaan Helsingissä vuonna 2007

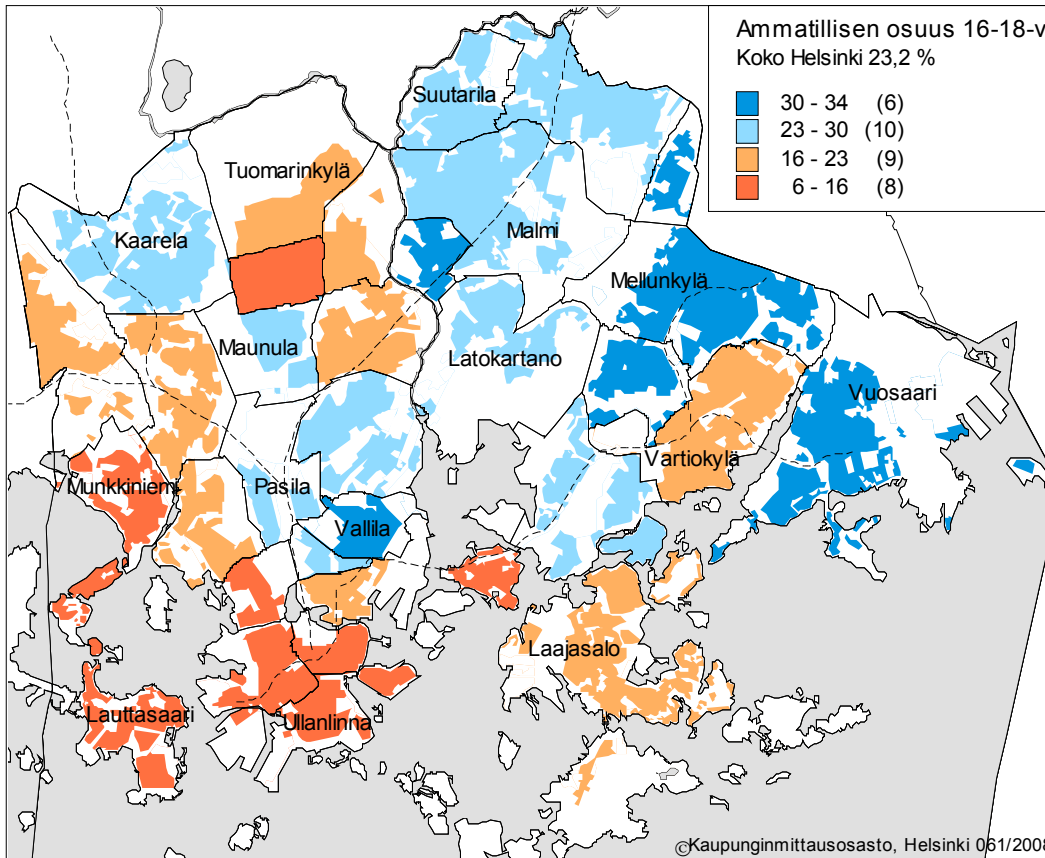
	Yhteensä	Miehet	Naiset
Lukiossa %			
Äidinkieli yhteensä	60,8	55,0	66,8
Suomi	63,0	56,9	69,2
Ruotsi	73,5	70,3	76,7
Muu kieli	34,6	28,8	40,3
Ammatillisessa %			
Äidinkieli yhteensä	23,2	27,8	18,6
Suomi	23,9	28,9	18,8
Ruotsi	17,2	19,6	14,9
Muu kieli	20,6	22,3	19,0
Yhteensä toisella asteella %			
Äidinkieli yhteensä	84,1	82,7	85,4
Suomi	86,9	85,8	88,0
Ruotsi	90,8	89,9	91,6
Muu kieli	55,2	51,1	59,2

Ei sisällä oppisopimuskoulutusta. Lähde: Tilastokeskus

Kuva 19. 16–18-vuotiaiden lukiolaisten osuus asuinalueensa samanikäisistä vuonna 2007

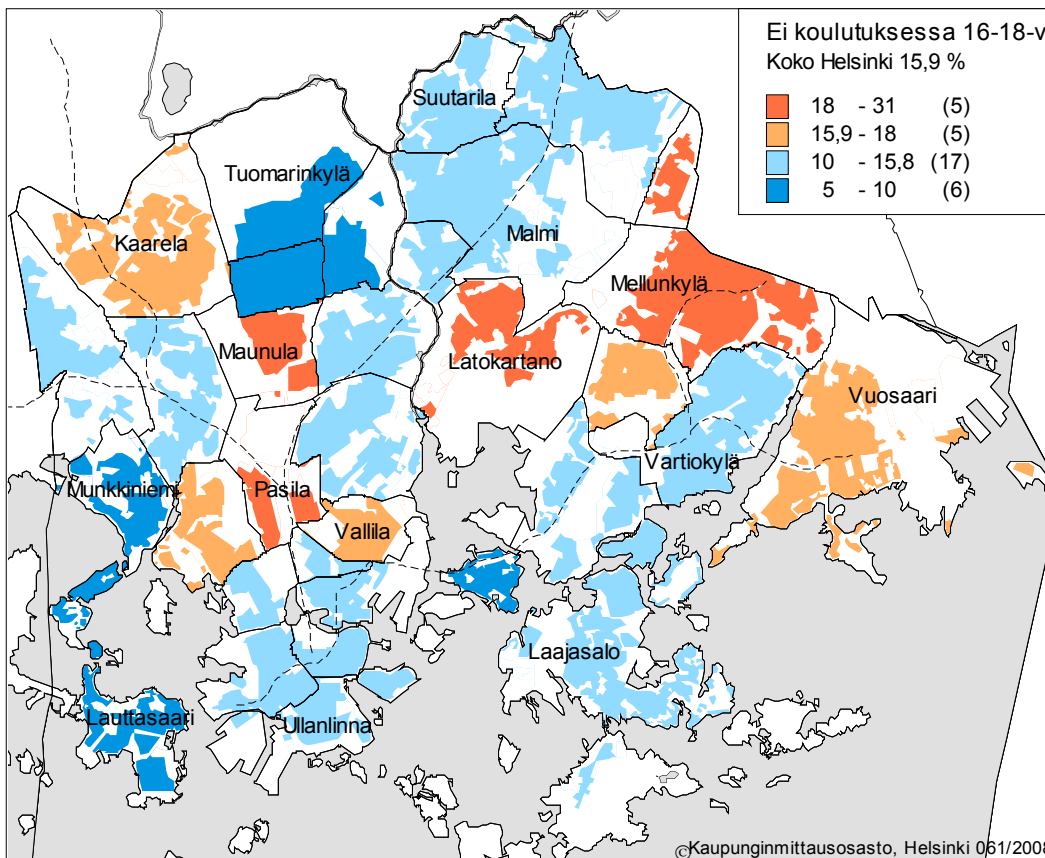

Kuva 20. 16–18-vuotiaiden ammatillisen toisen asteen opiskelijoiden osuus asuinalueensa samanikäisistä vuonna 2007

Ei sisällä oppisopimuskoulutusta.

Kuva 18. Lukiokoulutukseen ja ammatilliseen toisen asteen koulutukseen osallistumattomien 16–18-vuotiaiden osuus asuinalueensa samanikäisistä vuonna 2007

Ei sisällä oppisopimuskoulutusta.

Taulukko 4. Toisen asteen ammatillisen ja lukiokoulutuksen helsinkiläiset opiskelijamäärät asuinalueen mukaan 2007

Asuinalue	Opiskelijat		Muutos edelliseen vuoteen %		Opiskelijoiden osuus 16–18-vuotiaista %***	
	Lukio*	Ammatillinen**	Lukio*	Ammatillinen**	Lukio	Ammatillinen
Helsinki	11 984	12 232	-0,2	-2,6	60,8	23,2
Eteläinen suurpiiri	1 751	1 153	2,0	-3,6	76,6	12,1
Vironniemen peruspiiri	201	110	-4,7	-3,5	77,1	11,5
Ullanlinnan peruspiiri	405	233	8,6	-15,6	79,1	8,7
Kampinmalmin peruspiiri	565	443	11,0	1,4	71,6	15,3
Taka-Töölön peruspiiri	224	204	-3,9	14,0	76,3	12,5
Lauttasaaren peruspiiri	356	163	-9,0	-14,2	82,3	10,5
Läntinen suurpiiri	2 184	2 001	-2,5	-2,0	66,2	19,6
Reijolan peruspiiri	313	274	4,3	2,2	67,5	16,1
Munkkiniemen peruspiiri	419	188	2,4	-11,3	82,0	10,8
Haagan peruspiiri	479	541	-5,7	4,8	66,6	19,3
Pitäjänmäen peruspiiri	341	290	2,4	-8,5	67,0	20,0
Kaarelan peruspiiri	632	708	-8,5	-2,9	57,5	25,3
Keskinen suurpiiri	881	1 692	-1,2	-5,3	58,0	26,0
Kallion peruspiiri	212	525	4,4	-8,4	61,5	23,0
Alppiharjun peruspiiri	73	280	-3,9	-9,4	59,0	25,7
Vallilan peruspiiri	93	272	-4,1	-8,4	48,4	34,0
Pasilan peruspiiri	120	214	-9,8	-4,9	51,2	25,6
Vanhankaupungin pp	383	401	0,0	5,0	61,4	25,4
Pohjoinen suurpiiri	1 355	742	0,4	-0,5	71,6	18,6
Maunulan peruspiiri	170	197	-10,1	2,6	57,2	23,3
Länsi-Pakilan peruspiiri	259	66	-2,3	-13,2	82,4	11,4
Tuomarinkylän peruspiiri	424	151	4,4	7,1	78,0	16,8
Oulunkylän peruspiiri	362	263	2,0	-3,3	66,1	21,7
Itä-Pakilan peruspiiri	140	65	3,7	0,0	72,7	19,8
Koillinen suurpiiri	2 422	2 584	3,1	-1,5	56,9	28,2
Latokartanon peruspiiri	303	422	9,8	-5,8	52,1	28,9
Pukinmäen peruspiiri	184	281	2,2	1,4	52,0	34,2
Malmin peruspiiri	824	828	-0,7	-1,7	58,3	27,2
Suutarilan peruspiiri	363	368	3,4	-3,7	57,7	29,1
Puistololan peruspiiri	655	495	3,5	1,4	64,2	25,4
Jakomäen peruspiiri	93	190	17,7	1,6	35,5	33,8
Kaakkoinen suurpiiri	1 138	935	-1,2	-3,5	66,1	20,3
Kulosaaren peruspiiri	121	34	9,0	6,3	87,2	6,4
Herttoniemen peruspiiri	535	615	-4,1	-6,7	60,4	24,4
Laajasalon peruspiiri	482	286	-0,2	2,9	69,1	17,8
Itäinen suurpiiri	2 187	2 842	-1,8	-3,0	52,3	29,9
Vartiokylän peruspiiri	559	491	-0,5	-7,5	64,1	22,0
Myllypuron peruspiiri	162	236	-1,2	11,8	49,0	33,3
Mellunkylän peruspiiri	738	1 134	-6,2	-4,4	46,7	31,9
Vuosaaren peruspiiri	728	981	1,8	-2,0	52,2	31,8
Helsinki tuntematon	66	283	-17,5	6,4	.	.

*Nuorten opetussuunnitelma ja IB- ja Reifepfung-tutkinto

**Ammatillinen peruskoulutus, ei oppisopimuskoulutusta

***16–18-vuotiaat toisen asteen kaikki opiskelijat alueen kaikista 16–18-vuotiaista, ei sisällä oppisopimusta

Lähde: Tilastokeskus

Nuorten koulutustaso

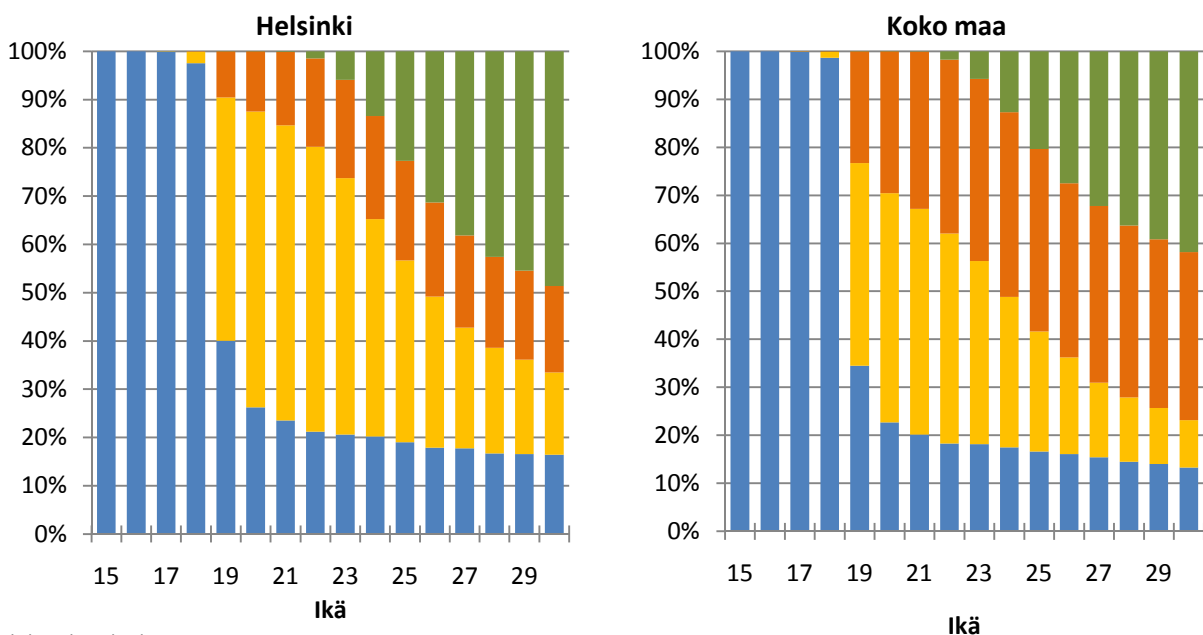
Helsingiläisistä 20–24-vuotiaista 55 prosentilla oli suoritettuna ylioppilastutkinto ja 18 prosentilla ammatillisen toisen asteen tutkinto vuoden 2007 lopussa. Koko maan samanikäisten keskiarvoon verrattuna helsinkiläisillä nuorilla on enemmän lukiokoulutusta suoritettuna (41 % koko maa) ja huomattavasti vähemmän ammatillista koulutusta (35 % koko maa). Korkea-asteen tutkintoja 20–24-vuotiailla helsinkiläisillä oli 5 prosentilla, 25–29-vuotiaista 36 prosentilla. Helsingiläiset nuoret suorittavat korkea-asteen tutkintoja hieman koko maan keskiarvoa enemmän.

Ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa 20–24-vuotiaista oli 22 % ja 25–29-vuotiaista 18 %. Ilman peruskoulun jälkeistä tutkintoa jäävien osuus vakiintuu viidenneksen osuuteen koko väestöllä eri ikäryhmissä. Helsingiläiset ovat kaikissa nuorten ja työikäisten ikävuosiluokissa enemmän ilman peruskoulun jälkeistä koulutusta kuin koko maan väestö. Kaikissa kieliryhmissä miehet jäävät naisia useammin ilman peruskoulun jälkeistä tutkintoa.

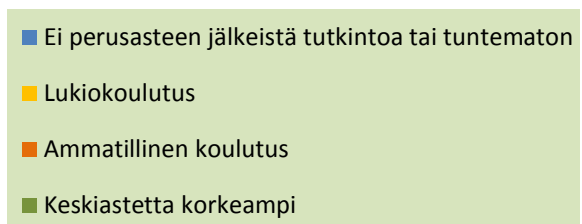
Helsingiläiset nuoret jäävät koko maata useammin myös vain lukiokoulutuksen varaan. Osaltaan pelkän ylioppilastutkinnon varassa olevien suuri osuus johtuu runsaasta korkea-asteen opiskelijamäärästä, ja sen pitkittyneistä opinnoista. Ilman ammatillista tutkintoa eli perus- tai lukiokoulutuksella oli helsinkiläisistä 20–24-vuotiaista 77 %, koko maassa 61 %. 25–29-vuotiaiden ikäluokassa osuus oli laskenut helsinkiläisillä 45 prosenttiin ja koko maan nuorilla 33 prosenttiin.

Kuva 21. Helsingiläisten nuorten koulutustaso iän mukaan 31.12.2007

Ylin suoritettu tutkinto tai samantasoisista tutkinnoista viimeksi suoritettu.

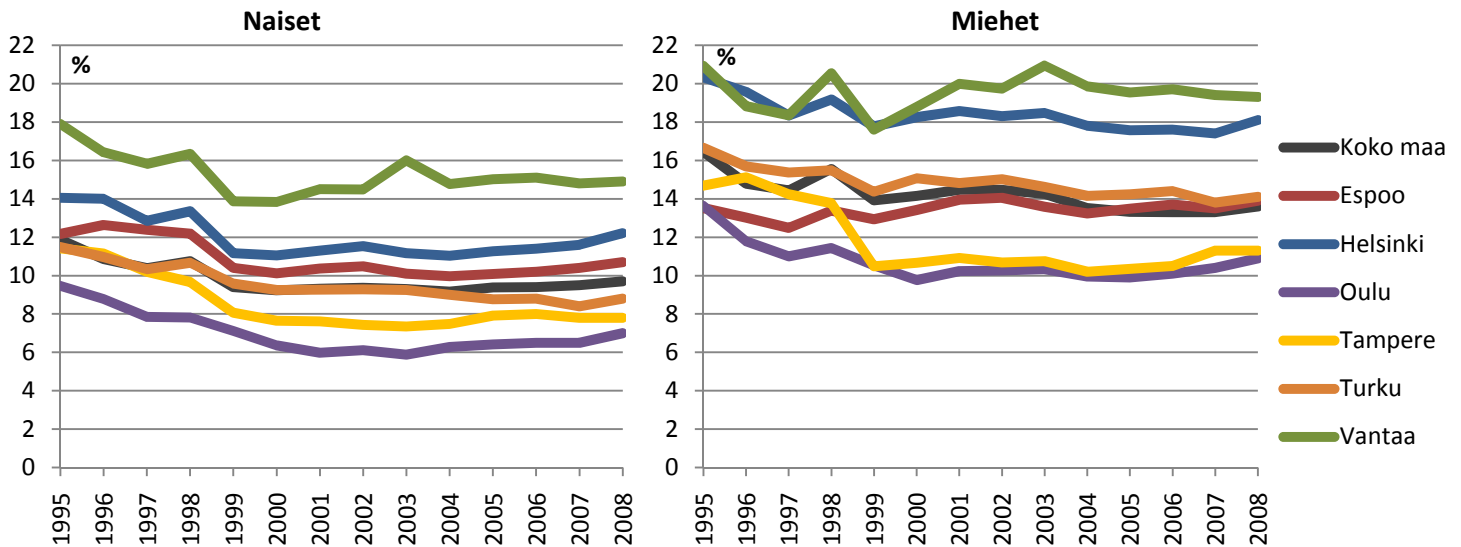

Lähde: Tilastokeskus

Kuva 22. Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat %

Nuoret, jotka eivät ole opiskelijoita ja joilla ei ole perusasteen jälkeisestä tutkintoa suoritettuna

Koulutuksen ulkopuolelle jääneillä tarkoitetaan henkilöitä, jotka ko. vuonna eivät ole opiskelijoita tai joilla ei ole perusasteen jälkeistä koulutusta.

Ulkomailla suoritetuista tutkinnoista ei ole kattavaa tietoa. Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki SOTKANet 2005 - 2009

Laatuseloste**AINEISTO:**

- Tilastokeskus, koulutus- ja opiskelijatilastot, Sijoittumispalvelu
- Opetushallitus, Wera-raportointipalvelu
- Helsingin kaupungin opetusvirasto, opiskelijatilastot

ALUESELITTEET:

- Pääkaupunkiseutu = Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen.
- Helsingin seutu = pääkaupunkiseutu ja 10 muuta kuntaa: Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Tuusula ja Vihti.

KOULUTUSSELITTEET:

- 10-luokka = peruskoulun yhdeksännen luokan jälkeinen perusasteen lisäkoulutus.
- Toisen asteen koulutusta ovat perusasteen jälkeinen koulutus eli lukiokoulutus ja ammatillinen koulutus.
- Lukiokoulutus on ylioppilastutkintoon tähtäävää koulutusta tai kansainvälisiin ylioppilastutkintoihin (International Baccalaureate- ja Reifeprüfung-tutkinnot) tähtäävää koulutusta. Lukiokoulutusta voi suorittaa nuorten tai aikuisten opetussuunnitelmaperusteisesti.
- Ammatillinen koulutus on ammatilliseen perustutkintoon, ammattitutkintoon tai erikoisammattitutkintoon tähtäävää koulutusta. Ammatillinen koulutus voi olla joko oppilaitosmuotoista tai oppisopimuskoulutusta. Oppisopimuskoulutuksessa pääosa on työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä tapahtuvaa opiskelua, jota täydennetään tietopuolisilla opinnoilla oppilaitoksissa. Ammatillinen perustutkinto on laajuudeltaan kolmivuotinen. Ammatti- ja erikoisammattitutkintoon tähtäävä koulutus on ammatillista lisäkoulutusta. Ammatillisia tutkintoja voi suorittaa ammattitaidon hankkimistavasta riippumattomassa näyttötutkinnoissa, jossa osaamisensa voi osoittaa esim. näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen tai työkokemuksen pohjalta.
- Opiskelijamäärät kuvaavat 20.9. tilannetta ja tutkintotiedot koko vuoden tilannetta.